

Contingut i continent de la Diada

«Si es tracta de generar un consens ampli antirepressiu, com és que els nous missatges suggereixen tota una altra cosa?»

La Diada no deixa de ser un termòmetre del moment polític. Des del 2012, cada 11 de setembre ha estat un tomb de rosca més per aconseguir dues coses alhora: un referèndum pactat sobre la sobirania de Catalunya i la independència de Catalunya. Aquesta dualitat arriba fins al setembre del 2017, quan ja se sap que l'estat espanyol prohibirà qualsevol consulta sobre aquest assumpte.

Dit d'una altra manera: durant els anys del procés, de manera tàcita, les manifestacions de la Diada han estat sempre autodeterministes (volem votar) i independentistes (volem la independència). Això permetia fer conviure dues posicions diferents però complementàries. La narrativa inicial del procés, sota el paraigua del concepte "dret a decidir", afavoria que els companys de viatge de l'independentisme poguessin desfilar sense manies al seu costat. Es tractava de reclamar que Madrid fes igual que Londres amb Escòcia, posar les urnes i escoltar la ciutadania.

Enguany, el lema de la manifestació que convoquen les entitats independentistes és "Objectiu Independència" i el lema dels actes organitzats pel Govern de la Generalitat és "Tornarem". Em sembla que ambdós lemes s'adrecen només als independentistes i deixen de banda els autodeterministes, aquells que aconseguien que gairebé un 80% de catalans fessin costat a un referèndum pactat. Després del que va passar l'octubre del 2017 i després del judici al Tribunal Suprem, no havia de ser fàcil trobar un eslògan per animar la gent a sortir al carrer. Però hi ha una cosa que no em quadra: si es tracta de generar un consens ampli antirepressiu per exigir la llibertat dels presos polítics i el retorn dels exiliats, com és que els nous missatges suggereixen tota una altra cosa?

Hi ha consignes que obren el perímetre de l'independentisme i consignes que el tanquen. Els lemes que s'han posat en circulació per embolicar aquesta Diada no s'adrecen als que estan d'acord amb un referèndum sense optar per la secessió. Els obliden. Això em sembla un error estratègic i una incongruència enorme, en un moment en el qual cal que conflueixin tots aquells que rebutgen la presó i l'exili per oferir un front de protesta molt transversal.

"Objectiu Independència" deixa entreveure que importa poc analitzar el que va passar durant la tardor de fa dos anys, com si les lliçons d'aquells esdeveniments poguessin ser obviades. "Tornarem" és una frase que remarca que els que tenen responsabilitat de governar volen la repetició de la jugada i res més, un voluntarisme que contrasta amb el seu dia a dia.

El contingut i el continent de la Diada no lliguen. Perquè la manifestació d'enguany no pot quedar al marge dels dos problemes polítics més urgents de l'independentisme: la manca de diagnòstic clar i compartit sobre el procés i la manca d'estratègia concertada per als propers temps. Es repetiran al carrer les escenografies anteriors al col·lapse del 2017 perquè les bases del moviment no permeten que es pugui pensar que el desànim frena la mobilització.

Perquè l'independentisme s'ha acostumat a convertir cada Diada en una prova d'esforç, per desmentir rotundament els mitjans que voldrien certificar que la cosa va de baixa. Cal representar la voluntat encara que l'ombra de la impotència creixi. Però aquestes escenografies d'avui necessiten un relat nou. I això ha de ser molt més que un vídeo pal·liatiu de Carles Puigdemont i Marta Rovira per evitar -com qui parla a les criatures- que la bona gent es desfibri del tot i es quedi a casa.